

CONVOCATÒRIA D'INCIDÈNCIES

Proves d'accés a Cicles Formatius de Grau Superior 2003

Part específica

Geografia

SOLUCIONS

Per accedir a cicles formatius de grau superior:

- Serveis al consumidor.
- Desenvolupament de projectes urbanístics i operacions topogràfiques.
- Agències de viatges.
- Informació i comercialització turística.
- Allotjament.
- Animació turística

Prova d'accés a CFGS. Part específica. Geografia. Convocatòria d'incidències. 2003. Solucions

Infraestructures de comunicació	Projectes de medi ambient	Projectes urbanístics i de promoció econòmica		Projectes d'investigació i tecnologia
1. Ampliació port	9. Depuradora Llobreg.	18. Fòrum 2004	27. D. econòmic L'Hospitalet	36. Campus de llevant
2. Aeroport	10. Depuradora Besòs	19. ZAL	28. Fira 2000	37. Parc científic UB
3. Trambaix-trambesòs	11. Parc fluvial Besòs	20. Parc logístic Z Franca	29. Sagrera	38. Parc biomèdic
4. Papiol-Mollet Renfe	12. Parc fluvial Llobreg	21. Plà ponent de Gavà	30. Plà integral La Mina	39. Biocampus
5. Línia 9 del Metro	13. Desviació Llobregat	22. P. negocis Viladecans	31. C. direccional Cerdanyola	40. Ampliac. P. Tecno. Vallès
6. Línia 12	14. Parc agrari	23. Parc logístic St Boi	32. F. marítim Badalona	41. Sincotró
7. AVE	15. Ecoparc	24. Colònia Güell	33. Ciutat aeroportuària	42. City Lab Cornellà
8. Variant N-340	16. Passeig marítim	25. 22@	34. Eixample Prat-nord	43. Campus mediterrani
	17. Parc natural litoral	26. WTC Cornellà	35. Port esportiu St Adrià	

1.1.- L'espai urbà representat al mapa és el de la Conurbació barcelonina, les unitats municipals de la qual pertanyen fins a quatre comarques catalanes. **(1 punt)**

- indiqueu quines són aquestes comarques
- doneu una definició d'àrea metropolitana.

Resposta.-

- A l'àrea metropolitana hi ha municipis que pertanyen a les comarques del Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès occidental i Maresme
- Una àrea metropolitana és un espai geogràfic sobre el qual s'han intensificat les relacions funcionals del que hom considera que constitueix la ciutat: forma i aspecte de l'aglomeració, pràctica inexistència d'activitats primàries, presència de comportaments culturals urbans,...

1.2.- S'han utilitzat diferents criteris per descriure un espai urbà. Doneu la vostra versió dels conceptes següents, relacionats amb la definició d'espai urbà: **(1 punt)**

- dimensió i densitat
- cultura urbana.

Resposta.-

- La dimensió ateny al volum d'habitants. És un criteri excessivament simple per definir la ciutat, a més no hi ha acord internacional sobre el líndar a partir del qual podem considerar que som davant d'una ciutat. La densitat és un concepte paral·lel a l'anterior. Pot referir-se a la concentració d'habitants o d'habitaclles, però el problema continua sent el líndar.
- És un criteri controvertit però força utilitzat per definir la ciutat. La Sociologia indica que la ciutat té uns comportaments, normes de vida, valors, actituds i opinions, diferents als dels espais rurals.

1.3.- Una de les claus de les formacions que anomenem "àrees metropolitanes" és l'accessibilitat. **(1 punt)**

- Indiqueu què s'entén per moviment pendular
- Senyaleu quins projectes influiran pròximament en la mobilitat ciutadana

Resposta.-

- a) Els moviments pendulars són els desplaçaments diaris de la població, que es produeixen dins la corona urbana, per motiu de la necessitat de mobilitat de la gent que habita i treballa en ella
- b) Bàsicament tots els projectes de la primera columna de la taula incidiran en la mobilitat de la ciutat. Caldria distingir, però, entre els projectes que afavoriran més els usuaris interns de l'espai urbà (línies de metro, tramvia del Baix Llobregat,...) i els que és previst que connectin la ciutat i les seves forces productives amb la resta de l'Estat i del món (AVE, ampliació de l'aeroport,...)

1.4.- Entre els projectes recollits a la taula, hi ha exemples d'alguns dels diferents usos del sòl urbà: centre de negocis, espai d'esbarjo, residencial i cultural. Descriu aquestes quatre funcions i citeu un projecte que exemplifiqui cadascuna d'elles. **(2 punts)**

Resposta.-

- a) El centre de negocis (o central business district) d'una ciutat es defineix com la zona direccional de l'activitat comercial i de serveis avançats, d'on han estat eliminades altres funcions (com la residencial o la industrial). L'aspirant pot citar diferents exemples de la columna 3 (projectes urbanístics i de promoció econòmica), com ara el districte econòmic de L'Hospitalet o el centre direccional de Cerdanyola.
- b) Els espais d'esbarjo resolen la necessitat dels habitants de la ciutat de gaudir d'activitats d'oci i temps lliure. És una llarga reclamació que la ciutat guanyi espais buits, d'on hagin estat suprimides totes les altres funcions possibles. L'aspirant pot citar exemples d'entre els de la segona columna (projectes de medi ambient), com ara els parcs fluvials del Besòs i del Llobregat
- c) La funció residencial és la més clarament assignada a la ciutat quan s'identifica aquest espai amb l'aglomeració. Cal distingir entre els barris que compleixen la funció residencial de la burgesia i els de la classe obrera, amb les àrees de transició: espais degradats on han proliferat els guettos. Hi ha dos exemples d'actuacions residencials a la columna 3 (projectes urbanístics i de promoció econòmica): Eixample Prat-nord i Pla integral del barri de La Mina.
- d) La ciutat compleix la funció culturitzadora del seu entorn perquè té capacitat per atreure al seu sí les infraestructures culturals necessàries. Els aspirants trobaran a la quarta columna (projectes d'investigació i tecnologia) exemples d'aquesta funció: campus universitaris, parcs científics,...

2.- Llegiu el text següent i contesteu les qüestions que l'acompanyen:

“El repte del futur és produir i distribuir equitativament una dieta alimentària adequada per a un planeta superpoblat. Hem trigat quasi 10.000 anys per ampliar la producció d'aliments al nivell actual de prop de 5.000 milions de tones l'any. Pel 2025 hauríem de quasi duplicar aquesta quantitat, i no es podrà fer si els pagesos de tot el món no tenen accés als continus avenços de la biotecnologia”

Norman Borlaug, 2000

2.1.- Indiqueu quines són les limitacions en la producció de queviures pels països menys desenvolupats, en comparació amb els més rics. **(1'5 punts)**

Resposta.- Tradicionalment, el sector primari, ha tingut la finalitat de satisfer les necessitats de subsistència de les famílies i ha estat considerat endarrerit pel que fa a la inversió en I+D (investigació i desenvolupament). Si bé aquests dos condicionants han estat superats a les economies del Primer món, amb explotacions orientades a la comercialització i amb processos de transformació profunda de les tècniques agropecuàries aplicades (hivernacles, sistemes de reg, biotecnologia, etc.), encara romanen en àmplies zones del Tercer món, il·lustrant el seu desenvolupament, les explotacions orientades a l'autoconsum, poc productives i amb poca capacitat de generar excedent per reinversió en tecnologies avançades.

D'altra banda, les explotacions orientades a l'exportació situades a països poc desenvolupats (plantacions tropicals) pateixen una gran dependència de la inversió estrangera que és la que orienta la producció sense contemplar necessàriament les demandes d'aliments dels països d'acollida.

Finalment, l'ajuda alimentària dels països desenvolupats (per exemple, en situacions d'emergència) pot tenir efectes nocius sobre el sistema productiu autòcton dels països que la reben. Alguns demanen (com ara els països del Sahel) que els països rics no traslladin els seus excedents en forma d'ajuda alimentària, sinó que comprin les collites dels productors interns per pal·liar les crisi de fam i, a la vegada, potenciar el teixit productiu intern.

2.2.- L'autor proposa l'accés universal als continus avenços de la biotecnologia per evitar la fam. Indiqueu què són els GMO (organismes genèticament modificats) i quin seria, per l'autor, el seu paper en la lluita contra la fam. **(1 punt)**

Resposta.- El terme "organisme genèticament modificat" han contribuït enormement a l'escàndol social sobre l'ús dels cultius transgènics: conreus amb llavors que tenen gens d'espècies diferents, amb la finalitat d'augmentar o reduir determinades característiques de l'espècie original.

L'autor, agrònom, microbiòleg, premi Nobel de la Pau el 1970 i pare de l'anomenada "revolució verda", considera que els ecologistes de les nacions riques del món estan actuant, a vegades de forma inconscient, per detenir el progrés científic. Borlaug creu que les eines tecnològiques, utilitzades amb correcció, poden servir per lluitar contra la fam i les malalties mundials.

2.3.- Els països de la Unió Europea comparteixen una Política agrària comuna (PAC). Citeu i comenteu tres dels seus objectius. **(1'5 punts)**

Resposta.- Els aspirants poden citar tres d'entre els objectius següents i comentar la seva situació a Espanya o a la UE:

- a) l'especialització regional productiva per la reducció d'excedents que no tenen sortida en els mercats internacionals
- b) el recolzament de la millora de l'eficiència i la productivitat
- c) l'afavoriment dels petits agricultors i de les regions endarrerides
- d) la sostenibilitat del medi, el manteniment de la natura i el paisatge

2.4.- Indiqueu quins són els principis que inspiren l'Administració europea respecte:

- a) la seguretat alimentària
- b) el volum de producció agropecuària a l'espai europeu **(1 punt)**

Resposta.-

- a) L'Oficina alimentària i veterinària de la UE aplica el principi de prudència pel que fa a la seguretat alimentària. Davant la més petita sospita de perjudici per la salut, aquest organisme recomana la immobilització i la retirada als 15 països membres o impedeix la seva comercialització.
- b) Un dels objectius de la PAC és evitar l'aparició de dèficits i d'excedents de productes alimentaris. Per tant, es tracta d'ajustar el volum de producció a la demanda de productes. Les eines d'aquesta política són l'establiment de quotes, la subvenció a determinades produccions o a les ajudes a la progressiva eliminació de produccions subsectorials, etc.